

De vertaling van deze pagina is automatisch geproduceerd met behulp van machinevertaling [\[Link\]](#). Machinevertalingen kunnen fouten bevatten die de duidelijkheid en nauwkeurigheid van de informatie kunnen schaden; de Ombudsman kan niet aansprakelijk worden gehouden voor eventuele afwijkingen. Voor de grootste mate van betrouwbaarheid en rechtszekerheid wordt verwezen naar de bronversie in het Engels (klik op de link hierboven). Meer informatie vindt u in ons taal- en vertaalbeleid [\[Link\]](#).

Besluit over de behandeling door de Europese Commissie van een verzoek om toegang van het publiek tot documenten betreffende de onderhandelingen over de aankoop van COVID-19-vaccins (zaak 2206/2021/MIG)

Besluiten

Zaak 2206/2021/MIG - Geopend op 26/01/2022 - Besluit over 18/07/2022 - Betrokken instelling Europese Commissie (Geen verder onderzoek gerechtvaardigd) |

De zaak betrof een verzoek om toegang van het publiek tot documenten betreffende de onderhandelingen van de Europese Commissie met farmaceutische bedrijven over de aankoop van COVID-19-vaccins. Naar aanleiding van een eerder onderzoek van de Ombudsman was de Commissie begonnen meer documenten waarop het verzoek betrekking had te beoordelen en had ze de indiener van de klacht toegang verleend tot delen van de documenten die ze had beoordeeld. Ze beloofde het verzoek tijdig verder te behandelen.

De indiener van de klacht was van mening dat de Commissie haar belofte niet was nagekomen. De Ombudsman stelde een onderzoek in en verzocht de Commissie om uitleg over hoe ze het verzoek van de indiener van de klacht behandelde, rekening houdend met het eerdere onderzoek. In de loop van het onderzoek nam de Commissie een besluit over de overige documenten waartoe de indiener van de klacht toegang wenste te krijgen. Ook beoordeelde ze opnieuw de documenten (aankoopovereenkomsten) die ze voorheen gedeeltelijk had vrijgegeven en verleende ze ruimere toegang tot deze documenten, ook op haar website.

De Ombudsman constateerde tegen deze achtergrond dat er in dit stadium geen verder onderzoek gerechtvaardigd was en sloot de zaak, waarbij de Commissie werd verzocht haar inspanningen voor meer transparantie over de onderhandelingen over vaccins voort te zetten.

Achtergrond van de klacht

1. In september 2020 heeft klager, een maatschappelijke organisatie, een verzoek ingediend [1] om toegang van het publiek tot de Europese Commissie voor alle vergaderverslagen en correspondentie in verband met de onderhandelingen over voorafgaande aankoopovereenkomsten met farmaceutische bedrijven, met inbegrip van een lijst van deze documenten.
2. In november 2020 heeft klager een verzoek om een nieuw onderzoek ingediend („bevestigingsverzoek”) nadat de Commissie stilzwijgend had geweigerd om toegang te verlenen aan het publiek.
3. Toen de Commissie het confirmatief verzoek van klager niet beantwoordde, wendde klager zich tot de Europese Ombudsman die in januari 2021 een onderzoek heeft geopend [2] .
4. In de loop van dat onderzoek erkende de Commissie de grote behoefte aan transparantie met betrekking tot de vaccinonderhandelingen en deed zij inspanningen om een aanzienlijke hoeveelheid informatie openbaar te maken. In het bijzonder publiceerde de Commissie redactionele versies van de zes aankoopovereenkomsten die zij op dat moment had gesloten [3] . Daarnaast heeft de Commissie klager een lijst verstrekt van 365 aanvullende documenten waarvan zij had vastgesteld dat zij binnen het toepassingsgebied van het verzoek van klager vielen. Zij **beloofde** dat zij deze documenten zo veel mogelijk openbaar zou maken zodra zij de beoordeling van elk document of elke categorie documenten had afgerond [4] , en dat zij na verloop van tijd documenten die volgens haar niet volledig openbaar konden worden gemaakt, proactief opnieuw zou beoordelen en dat zij redactionele bewerkingen zou verwijderen zodra deze niet langer noodzakelijk werden geacht.
5. Volgens de Ombudsman illustreerde dit duidelijk dat de Commissie stappen zette naar meer transparantie rond de vaccinonderhandelingen. Zij was er dus van overtuigd dat de Commissie deze inspanningen zou voortzetten om het verzoek om toegang van klager snel te beantwoorden en zo veel mogelijk documenten, onder meer op haar website, snel beschikbaar te stellen. Tegen die achtergrond heeft de Ombudsman haar onderzoek in mei 2021 afgesloten. [5]
6. In juni 2021 heeft de Commissie een besluit vastgesteld over een eerste partij van 80 documenten, waarbij klager volledige toegang krijgt tot 25 documenten en gedeeltelijke toegang tot 55 documenten. De Commissie heeft ook gezegd dat zij „*in de komende weken*” een besluit zal nemen over de resterende documenten.
7. Enkele weken later deelde de Commissie klager mee dat zij intern overleg voerde en dat klager een antwoord zou ontvangen „*in de loop van de volgende weken*”. De Commissie verontschuldigde zich ook voor de vertraging.
8. Nadat klager ondanks twee aanmaningen geen ander inhoudelijk antwoord van de Commissie had ontvangen, wendde klager zich in december 2021 opnieuw tot de Ombudsman.

Klager was van mening dat de Commissie de toezeggingen die zij had gedaan, niet had nagekomen.

9. Kort daarna deelde de Commissie klager mee dat haar verzoek om toegang opnieuw was toegewezen aan een nieuwe afdeling [6]. Die afdeling stelde voor dat klager de reikwijdte van zijn toegangsverzoek zou beperken, wat de klager afwees.

Het onderzoek

10. De Ombudsman heeft een onderzoek geopend naar de vraag of de Commissie de toezeggingen die zij aan klager had gedaan, nakomt.

11. In de loop van het onderzoek ontving de Ombudsman het antwoord van de Commissie op de klacht en vervolgens de opmerkingen van klager in antwoord op het antwoord van de Commissie.

Aan de Ombudsman voorgelegde argumenten

12. Klager voerde aan dat de Commissie niet voldeed aan de toezeggingen die zij in het kader van het vorige onderzoek van de Ombudsman [7] had gedaan met betrekking tot de transparantie van de vaccinonderhandelingen, en wees daarbij op de aanzienlijke tijd die de Commissie heeft genomen om haar verzoek om toegang te beoordelen.

13. Klager voegde eraan toe dat de behoefte aan transparantie van de vaccinonderhandelingen prevaleert, aangezien de EU nog steeds over nieuwe overeenkomsten onderhandelde en vaccins nog steeds niet algemeen beschikbaar waren.

14. Met betrekking tot het voorstel van de Commissie om de reikwijdte van zijn verzoek om toegang te beperken, uitte klager zijn irritatie en zei hij dat dit „een grote stap terug” zou zijn van de beloften die de Commissie in het kader van het vorige onderzoek van de Ombudsman had gedaan.

15. De Commissie heeft bij de start van de onderhandelingen in totaal een groot aantal verzoeken om toegang (85) ontvangen in verband met de onderhandelingen over vaccins (met betrekking tot meer dan 600 documenten). De verantwoordelijke afdeling [8] had deze verzoeken dus tegelijk met de onderhandelingen over de voorafgaande aankoopovereenkomsten moeten behandelen.

16. De Commissie heeft ook verklaard dat veel van de litigieuze documenten afkomstig waren van lidstaten of andere derden die zij moest raadplegen.

17. De Commissie legde uit dat de verantwoordelijkheid voor de behandeling van het toegangsverzoek van klager (en soortgelijke verzoeken om toegang) in oktober 2021 opnieuw

was toegewezen aan een nieuwe afdeling. Deze afdeling had het verzoek van klager opnieuw beoordeeld en, gezien het brede toepassingsgebied, onderzocht of klager bereid zou zijn de reikwijdte van zijn verzoek te beperken en een „eerlijke oplossing” [9] voor te stellen. Aangezien klager niet met een dergelijke oplossing had ingestemd, heeft de Commissie haar beoordeling van alle betrokken documenten voortgezet.

18. De Commissie erkende dat zij aanzienlijke vertraging had opgelopen bij de behandeling van het verzoek om toegang van klager. Dit was te wijten aan de complexiteit en gevoeligheid van de betrokken documenten, het aantal betrokken belanghebbenden en belangen en de hoge werklast als gevolg van de verzoeken om toegang in verband met de aankoop van COVID-19-vaccins.

19. In de loop van het onderzoek heeft de Commissie de Ombudsman meegedeeld dat zij besluiten had genomen over de overige door klager gevraagde documenten. Zij heeft ook verklaard dat de documenten waartoe zij had besloten (geheel of gedeeltelijk) toegang te verlenen, ook op haar website beschikbaar zouden worden gesteld voor het publiek.

20. Daarnaast heeft de Commissie de Ombudsman meegedeeld dat zij klager nu ruimere toegang tot de voorafgaande aankoopovereenkomsten had verleend. Zij beloofde deze minder bewerkte versies van de overeenkomsten ook beschikbaar te maken voor het publiek op haar website en dat zij de klager hiervan op de hoogte zou stellen zodra deze zijn toegevoegd.

21. Klager was ontevreden over de verleende toegang en verzocht de Commissie haar besluit met betrekking tot bepaalde documenten te herzien.

Beoordeling van de Ombudsman

22. Overheden moeten zich houden aan de beloften die zij aan de burgers doen.

23. De Ombudsman betreurt ten eerste de tijd die de Commissie heeft genomen om te reageren op het verzoek om toegang van klager. De EU-wetgever heeft duidelijk aangegeven dat dergelijke verzoeken snel moeten worden behandeld (Verordening 1049/2001). Het is vooral betreurenswaardig wanneer een overheidsinstantie haar eigen beloften niet nakomt wanneer zij op het verzoek van een burger zal reageren. Dit vergroot het vertrouwen in de overheid niet.

24. De Commissie heeft inmiddels echter gereageerd op het verzoek van klager om toegang. Zij heeft haar beoordeling afgerond en klager, voor zover dit mogelijk werd geacht, toegang tot de litigieuze documenten verleend. De Commissie heeft ook de eerder bekendgemaakte voorafgaande aankoopovereenkomsten herbeoordeeld en er meer toegang toe verleend, ook op haar website. [10] De Commissie heeft het verzoek van klager om toegang in de loop van de tijd volledig verwerkt en documenten opnieuw beoordeeld met het oog op een grotere toegang van het publiek. De Commissie heeft erkend dat haar antwoord aanzienlijke vertraging heeft opgelopen. De Commissie heeft ook de noodzaak erkend van transparantie bij de

onderhandelingen over vaccins.

25. Tegen deze achtergrond zijn in dit stadium geen verdere onderzoeken gerechtvaardigd. De Ombudsman roept de Commissie echter op haar inspanningen voort te zetten om de vaccinonderhandelingen transparanter te maken, onder meer door in de loop van de tijd gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten opnieuw te beoordelen en waar mogelijk redacties te verwijderen. De Ombudsman verzoekt de Commissie haar hierover binnen zes maanden na dit besluit verslag uit te brengen.

26. De Ombudsman is zich ervan bewust dat klager ontevreden is over de toegang die de Commissie hem nu verleent en dat hij in dat verband contact heeft met de Commissie. Deze kwestie valt buiten het toepassingsgebied van dit onderzoek.

27. De algemene kwestie van vertragingen bij de behandeling door de Commissie van verzoeken om toegang tot documenten is het onderwerp van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman (OI/2/2022/MIG [11]).

Conclusie

Op basis van het onderzoek sluit de Ombudsman deze zaak af met de volgende conclusie:

Verdere onderzoeken zijn in dit stadium niet gerechtvaardigd. De Ombudsman roept de Commissie **echter op haar inspanningen voort te zetten om de vaccinonderhandelingen transparanter te maken, onder meer door in de loop van de tijd gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten opnieuw te beoordelen en waar mogelijk redacties te verwijderen. De Ombudsman verzoekt de Commissie haar hierover binnen zes maanden na dit besluit verslag uit te brengen.**

De klager en de Commissie zullen van dit besluit in kennis worden gesteld .

Emily O'Reilly

Europese Ombudsman

Straatsburg, 18/07/2022

[1] Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32001R1049> [Link].

[2] Zaak 86/2021/MIG.

[3] Deze waren onderworpen aan een ander verzoek van klager om toegang van het publiek en klacht 85/2021/MIG. Het onderzoek naar zaak 85/2021/MIG ging samen met zaak 86/2021/MIG.

[4] Zie het antwoord van de Commissie in gezamenlijk onderzoek 85/2021/en 86/2021/MIG: file:///epsvlwp095.ep.parl.union.eu%4010000/DavWWWRoot/Archives/2021/incident/202100085/REPLY_202100085

[5] Het besluit is beschikbaar op: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/141706> [Link].

[6] De onlangs opgerichte Europese Autoriteit voor paraatheid en respons op noodsituaties op gezondheidsgebied („DG HERA”).

[7] Gezamenlijk onderzoek 85/2021/MIG en 86/2022/MIG.

[8] Directoraat-generaal Gezondheid en Voedselveiligheid van de Commissie (DG SANTE).

[9] Overeenkomstig artikel 6, lid 3, van Verordening 1049/2001.

[10] De voorafgaande koopovereenkomsten zijn beschikbaar op: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/public-health/eu-vaccines-strategy_en#document [Link].

[11] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/opening-summary/en/154404> [Link].